

„Viruló országot fogunk itt teremteni”

Az MNDSZ 30. születésnapja

1945. február 18-án, az akkori Vilma királyné úton (a mai Gorkij fasorban), néhány, a forradalmi munkásmozgalomban már tapasztalatokat szerzett nő, szinte „rohammal” elfoglalt egy elhagyott villát, és ott megalakították a Magyar Nők Demokratikus Szövetségét.

Ezekben a napokban a felszabadított XIV. kerületben, Zuglóban, már négyülést is tartottak, egy dermesztő hideget árasztó moziban. Fái Boris, az akkori kerületi népmozgalmi vezetője így emlékezik vissza a magnószalagon: „A zuglói gyűlésből budapesti gyűlés lett. Jelszavakat hangoztattunk a fasizmus ellen, az ország új-jáépítéséért, a szebb és jobb életért, a gyermekek megmentéséért, a nők egyenjogúságáért.”

Budapesten, a kerületekben sorra alakultak meg a nőbizottságok, de a Tiszántúlon, a már felszabadult déli és északi országrészekben is. 1945. szeptemberében lezajlott az első dél-magyarországi nőkongresszus Hódmezővásárhelyen.

Aztán az 1946. április 6-án és 7-én megtartott első MNDSZ-kongresszuson a több

mint ezer küldött egybangu lelkesedéssel szavazta meg a demokratikus átalakulás követelményeit.

S a kongresszus záróestélyén, a Városi Színház díszpályájában, parasztasszonyok és bányászfelesek ülnek. Előükben először Puccini muzsikája és Petőfi, József Attila verseinek zenéje áradt feljük — ahogyan az MNDSZ-kongresszus krónikája feljegyezte. S az első sorokban egy falu küldöttsége: az orvos felesége és a volt uradalmi cselédnő, egymás mellett.

A múlttal már leszámoltak, s bizakodva néztek a jövő elé. Am még a legoptimistábbak előtt is utópian tűnt mind az, amit Fái Boris, az MNDSZ egyik vezetője 1946-os beszámolójában elmondott:

— Viruló országot fogunk itt teremteni... Olyan országot, ahol tényleg boldog lesz a család, és ahol öröm lesz anyának és gyermeknek lenni, de ahol olyanok lesznek az anyák és feleségek, hogy öröm lesz apának és férjnek lenni is.

1975-ből visszatekintve, jó jövőbelátónak bizonyult az MNDSZ első kongresszusának lelkes hangú szónoka.

T. A

Csongrád megye az Acta Geographica-ban

Húszéves az egyetem földrajzi tanszékeinek kiadványa

Az Acta Geographica, a lógiai adottságairól. Dr. An-szegedi József Attila Tudományegyetem földrajzi tanszékeinek idegen nyelvű kiadványa, 1955-ben jelent meg első ízben, amikor még az éghajlatlan körébe tartozó tanulmányokat is magába foglalta. A következő évben az Acta Geographica és az Acta Climatologica külön vált. Az eredeti tervek szerint az Acta Geographica megjelenését évente ütemezték be. Ennek megfelelően 1956-ban lényegesen nagyobb terjedelemben jelent meg a második kötet. Ezt követően — anyagi okok miatt — megjelenése rapszódikussá vált, 1966 óta viszont ismét folyamatos.

Az Acta szerkesztői (Prinz Gyula, Wagner Richárd, Korpás Emil, Láng Sándor, Pénzes István után) Krajtkó Gyula és Jakucs László tanszékvezető egyetemi tanárok. A kiadvány angol, német és orosz nyelven közli a földrajzi tanszék — nemzetközi érdeklődésre is számotartó — módszertani és kutatási eredményeinek összefoglaló tanulmányait. Megjelentésével mintegy 200 külföldi cserepartnerrel tart kapcsolatot, s így módon az intézményekkel is. A kiadvány az európai szocialista és tőkés országokon kívül

Az Acta szerkesztői (Prinz Gyula, Wagner Richárd, Korpás Emil, Láng Sándor, Pénzes István után) Krajtkó Gyula és Jakucs László tanszékvezető egyetemi tanárok. A kiadvány angol, német és orosz nyelven közli a földrajzi tanszék — nemzetközi érdeklődésre is számotartó — módszertani és kutatási eredményeinek összefoglaló tanulmányait. Megjelentésével mintegy 200 külföldi cserepartnerrel tart kapcsolatot, s így módon az intézményekkel is. A kiadvány az európai szocialista és tőkés országokon kívül

Az Acta szerkesztői (Prinz Gyula, Wagner Richárd, Korpás Emil, Láng Sándor, Pénzes István után) Krajtkó Gyula és Jakucs László tanszékvezető egyetemi tanárok. A kiadvány angol, német és orosz nyelven közli a földrajzi tanszék — nemzetközi érdeklődésre is számotartó — módszertani és kutatási eredményeinek összefoglaló tanulmányait. Megjelentésével mintegy 200 külföldi cserepartnerrel tart kapcsolatot, s így módon az intézményekkel is. A kiadvány az európai szocialista és tőkés országokon kívül

Az Acta szerkesztői (Prinz Gyula, Wagner Richárd, Korpás Emil, Láng Sándor, Pénzes István után) Krajtkó Gyula és Jakucs László tanszékvezető egyetemi tanárok. A kiadvány angol, német és orosz nyelven közli a földrajzi tanszék — nemzetközi érdeklődésre is számotartó — módszertani és kutatási eredményeinek összefoglaló tanulmányait. Megjelentésével mintegy 200 külföldi cserepartnerrel tart kapcsolatot, s így módon az intézményekkel is. A kiadvány az európai szocialista és tőkés országokon kívül

Az Acta szerkesztői (Prinz Gyula, Wagner Richárd, Korpás Emil, Láng Sándor, Pénzes István után) Krajtkó Gyula és Jakucs László tanszékvezető egyetemi tanárok. A kiadvány angol, német és orosz nyelven közli a földrajzi tanszék — nemzetközi érdeklődésre is számotartó — módszertani és kutatási eredményeinek összefoglaló tanulmányait. Megjelentésével mintegy 200 külföldi cserepartnerrel tart kapcsolatot, s így módon az intézményekkel is. A kiadvány az európai szocialista és tőkés országokon kívül

Családi események

HÁZASSÁG

I. kerület
Szeged: dr. Gál Mihály és Guglava Mária, Török Vince és dr. Sallai Éva, Varga-Dudás Pál és Rafaj Edit, Posztós Kálmán és Bíró Mária, Katona János és dr. Papp Zsuzsanna, Halász Pál és Bakos Klára, Bozoki István és Abraham Zsuzsanna, Kócai Máttyás és Farago Erzsébet, Szűcs István és Dér Irén, Erabovszki Mihály és Sándor Ilona házasságot kötöttek.

II. kerület

Szeged: Kurali Károly Lajos és Katali Gizella, Nagy István és dr. Tóth Mária Zsuzsanna házasságot kötöttek.

III. kerület

Szeged: Szekeres Imre és Savanya Ilona, Baur Mihály András és Juhász Éva, sugar Béla és Király Teréz házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

I. kerület

Szeged: Laci Sándor Jánosnak és Gábor Juliannának Magdolnának Sándor Gábor, Tandari Józsefnek és Kalovszki Éva Mária, Andrea, Papp László Péternek és Kiss Erzsébetnek Mónika, Sudi Istvánnak és Csontos Emmának Ildikó, Emma, Horváth András Sándornak és Prágai Aranka Mária, Kristina, Naschitz Péter, Pálnak és Bodó Etelkának Edina, Naschitz Péter Pálnak és Bodó Etelkának Róbert, Fejér Nándornak és Hegyi Agnesnek Zsigmond, Vas László Vencelnek és Tihanyi Katalin Juliannának Gábor László, Juhász Tibor Istvánnak és Sipos Éva Valériának Gabriella Éva, Ács Sándornak és Jambor Sarolta Katalinnak Tímea, Csizmadia Károlynak és Bálint Ildikónak Attila Norbert, Lányi Józsefnek és Hajdu Livia Juditnak Flórián, Adam, Fabián László Antalnak és Kiss Margitnak Róbert, Dékány Imre Józsefnek és Nagy Margitnak Iveti, Balogh Sándornak és Fülöp Terézének Gabriella, Ördög Jánosnak és Vincze Ildikónak Péter János, Vetrő Mihály Lászlónak és Pallós Évának Éva, Bárkányi Irma Csabának és Lévai Margitnak Balázs, Zalai Antalnak és Nagy Zsuzsannának Antal, Móra László Imrénének és Ocskó Zsuzsanna Mária, Hébkó Imrénének és Lázár Jolán Erzsébetnek Imre, Balázs Lajos Jánosnak és Szűcs Mária, Hajnalka Mária, Szűcs József Antalnak és Pesti Magdolnának László, Kovács Gábornak és Olasz Editnek Gábor, Kerekes Jánosnak és Ambrus Margitnak Zsolt Róbert, Veprik Árpád Sándornak és Somogyi Erzsébetnek Róbert Aron, Czírok-Pataki Józsefnek és Pallós Erzsébetnek Anikó Erzsébet, Forgó Gyulának és Borbola Rozáliának Tibor, Varga Jánosnak és Gyöngyi Mária, János Zoltán, Vörös Imrénének és Argyusi Magdolnának Csaba Levente, Kabát Pálnak és Nagy Erzsébetnek László, Jáhn Imrénének és Antal Annának Imre, Kullmanna Lászlónak és Huszák Zsuzsanna Evának László, Láng Ferencnek és Török Mária, Brigitta, Kispéter Józsefnek és Tanács Irén Erzsébetnek József Tibor, Dimovics Ferencnek és Kárpácz Mária, Zsolt, Erdel Sándornak és Zarándi Zsuzsanna Klára, Zita Zsuzsanna, Lovászi Istvánnak és Varnai Erzsébetnek Rita Mária, Fehérvári Ferenc Györgynek és Szilágyi Nórának Szilvia Nóra, Karácsonyi Péternek és Kovács Judit Evának Judit, Kristina, Tóth Györgynek és Lajkó Erzsébetnek Erzsébet, Varga Józsefnek és Simon Juliannának Ildikó, Szabó József Andrásnak és Vass Mária, József, Mader Ferencnek és Mészáros Erzsébetnek Zsolt Ferenc, Dombóvári Márton Tibornak és Kelemen Mária, Kamilla, Solymosi Ferenc Zoltánnak és Radics Mária, Melinda, Fazekas Jánosnak és Elek Irma Juliannának Gábor, Magyar Sándornak és Mihály Irénnek Irén, Svábenszki Jánosnak és Bogár Julianna Erzsébetnek Csaba János, Farkas Antal Károlynak és Lukács

Mária Rozáliának Antal, Dományi Jánosnak és Schummer Mártának Virág, Szélpál István Antalnak és Király Mária, Gábor István, Molnár Lászlónak és Székely Erzsébet Jolán, Jánosnak és Kovács Györgynek Zoltán János, Martonosi Jánosnak és Csipeli Ibolya Erzsébetnek Gabriella Ibolya, Timár László Gáspárnak és Csereyecz Ildikónak Tímea Éva, dr. Szeles Jenőnek és dr. Várkonyi Juliannának Rita Adél, Róvó Géának és Gémes Zsuzsannának Szidónia, Ilés Zoltánnak és Simon Matildának Erika, Papp Jánosnak és Bóka Etelka, Ildikónak Éva, Széll Ferencnek és Tóth Mária, Angelika, Török Istvánnak és Miklós Etelkának Tamás Zsolt, Böröcz Dezsőnek és Csirafi Rozáliának Attila Dezső, Csobán Gyulának és Juhász Ilona Irénnek Gyula Tamás nevű gyermekük született.

II. kerület
Szeged: Rác Józsefnek és Kis Anna, Juhász Ágostonné Szabó Terézia, Kasper Edéné Rauch Vilma, Mezey Józsefné Szabó Rozália, Dobóczki Pálné Papp Katalin, Erzsébet, Bálint András, Juhász Ferenc, Almási Mihály, Paj Józsefné Mueli Pirokska, Markovits Máté Sándor, Zsuffa György, Schörfő Ferenc, dr. Halász Lászlóné Urbányi Anna, Gál István, Venczel Jánosné Bardos Vilma, Donka Józsefné Ötvös Erzsébet, Lengyel Istvánné Rimóczi Pirokska, Arva József, Nagy Rudó, Blaci Jánosné Huszka Margit, Földi Lajosné Bódy Mária, Gombos Józsefné Kopasz Irén Etelka, Stefanidesz István meghalt.

III. kerület
Szeged: Temesvári Antal, Horváth Istvánné Biliczki Franciska, Csárdás Jánosné Bozós Emília Gizella, Gyuráczki Ferenc, Tari Albert, Kelemen Julianna, Gera János Ludányi Mihály Jánosné, Bubori Erzsébet, Csulak Károly, Török Györgyné Koppasz Rozália, Hidasi Lajos Matyáné Ungi Rozália, Bajszár Károly, Pintér József, Hegedűs Dezsőné Varga Matild, Mészáros György, Farkas János, Czírok Sándor meghalt.

FEKETE GYULA

A fiú meg a katonák

10.
S egyszerre a magasban óriási madárraj tűnt föl. Sétterült a kékségben lassan a madárraj. S egy perc múlva kavargva, libegve ereszkedett lefelé, szemlátomást nőttek a röpcedulák.

Az útról is mindenki a röpcedulákat nézte. Egy német egyenruhás, géppisztolyát lövésre készen forgatva, valamit kiáltott — káromkodott? — egy teherkocsi sárhányóján.

Már a fák magasságában libegtek a röpcedulák, már a földre értek az első, de senki sem ugrott utánuk. Legalábbis itt senki sem, a sárhányón kiálló géppisztolyos körül.

De távolabb sem, senki.

Jött megint egy csoport; libasorban jöttek a belső árokparton, ezekkel nem voltak fegyverek. Csak a szemük sarkából nézték a szállongó röpcedulákat; egyikük sem ugrott utána. Egy szakállasodó, idősebb embernek éppen a karjára szállt a röpcedula — egész testében összerándult, s olyan hirtelen söpörte le, mintha égetné. Allig várta, hogy ezek elhaladjanak.

Lehajolt, és mintha csak a cipőjét fűzné, föl-

vett egy röpcedulát. Mindkét oldalán beleolvastott, de semmit sem értett, nem magyarul volt írva.

„Német lehet ez — gondolta. — Mert az biztos, hogy nem orosz, mert akkor érteném.”

„Nem, nemigen érteném, mert akkor meg el se tudnám olvasni. Másforma az orosz betű...” Lassított egy teherautó. Eldobta a röpcedulát. Meg is állt a teherautó az út szélén. Karszagos nyilasok ültek rajta, mindnyájan őt nézték.

Kiugrott egy a sofőr mellől. Megállt az árok túlsó partján, s az eldobott röpcedula felé biccentett.

— Te, gyerek!... Magyar vagy, mi?

Átvillant az agyán, hogy most németnek is vallhatná magát. Ha tudná, hogyan kell németül mondani.

Dünyögött rá valamit.

— Láttam, kicsoda magyar vagy. Hová mész? Legalább tizen kérdezték meg tőle, mióta egyedül baktat, szembe a menekülők karavánjaival. De miből gondolhatták azok is, hogy ő magyar?

Megvonta a vállát.

— Hazafelé, Magyarországra.

De látta már ő azt, hogy a nyilas nem elégzik meg ennyivel. Észrevette az egyenruhás nőt is, egy fiatal nőt, aki a sofőr mellett ült a fülkében, s azt gondolta: „Ügyse gombolkozok ki. Németországban ezek nem parancsolnak. Vagy legfeljebb is hátul, az autó mögött gombolkoznak ki.”

— Hát hogy kerülsz te ide?

Töprengett egy pillanatra, rosszul ne szóljon már.

— Menekült vagyok én... De az az, hogy itt

még enni se adnak. Egy emberrel voltam, aki értett a nyelvükön, de még neki se adtak.

A nyilas engedett a szigorúságából. Háttal fordult a szélnek, cigarettára gyújtott.

— Es aztán az jobb lesz, fiú, ha az oroszok elvisznek majd Szibériába?

— A, nem viszek azok... — s hogy a nyilas szemöldöke megrándult, másképpen folytatta: — Megszököm én, ha vinnének Akármikor. Megszököm én Pest alatt is, voltam én már odaát...

— Te? Odaát?

— Nem is egyszer. Persze hogy voltam.

Későn vette észre, hogy rosszul szót, mert a nyilast ez a dolog bővebben is érdekelné. Akik a sapkáját elvették, azokat is törté a rossz, mi van odaát.

A mellőző kocsi után pillantott a nyilas, majd a karorájára. Megszigorodott a hangja megint.

— No, lépj csak fel az autóra. Egy-kettő. Ott hátul. Majd segítenek.

Nem mozdult az innesső partról, Sunyin oldalra lesett — üldözni nemigen üldöznek, de hátha utána lönek.

„Azt kéne mondani, hogy a kutyát nem hagyhatom itt” — gondolta.

— Mozgás!... Nem értesz?!

A nő kiszólt a sofőr mellől:

— Hagyja már a csudába azt a kölyköt, hazudozik összevissza! Épp az hiányzik, hogy eltevezzen itt mindnyájunkat...

Lehet, hogy ez a nő volt a parancsnok. Nem látta jól az üvegen keresztül az egyenruháját, különben sem tudott eligazodni a nyilas rangjelzéseken. De ez lehetett a parancsnok, szerencsére ez a nő.

(Folytatjuk.)